

Vyhlásenie

Vyhlásenie 3/2021 k nariadeniu o súkromí a elektronických komunikáciách prijaté 9. marca 2021

Európsky výbor pre ochranu údajov (EDPB) prijal toto vyhlásenie:

EDPB víta dohodnutý mandát na rokovania o ochrane súkromia a dôvernosti pri používaní elektronických komunikačných služieb prijatý Radou (ďalej len „pozícia Rady“) ako pozitívny krok smerom k novému nariadeniu o súkromí a elektronických komunikáciách. Rýchle doplnenie všeobecného rámca ochrany údajov EÚ o harmonizované pravidlá týkajúce sa elektronických komunikácií je mimoriadne dôležité.

Ako už bolo mnohokrát uvedené¹, nariadením o súkromí a elektronických komunikáciách sa za žiadnych okolností nesmie znížiť úroveň ochrany, akú zabezpečuje súčasná smernica o súkromí a elektronických komunikáciách, malo by však doplniť všeobecné nariadenie o ochrane údajov tým, že poskytne ďalšie silné záruky v oblasti dôvernosti a ochrany všetkých druhov elektronickej komunikácie. Nariadenie o súkromí a elektronických komunikáciách v žiadnom prípade nemožno použiť na de facto zmenu všeobecného nariadenia o ochrane údajov. Pozícia Rady v tejto súvislosti vyvoláva celý rad otázok a EDPB by chcel poukázať na otázky, ktoré by sa počas nadchádzajúcich rokovaní mali vyriešiť.

Týmto vyhlásením nie je dotknuté prípadné budúce podrobnejšie vyhlásenie ani stanovisko EDPB k pozíciám spoluzákonodarcov.

Obavy týkajúce sa spracúvania a uchovávanía údajov z elektronických komunikácií na účely presadzovania práva a ochrany národnej bezpečnosti

Pokiaľ ide o článok 6 ods. 1 písm. d) a článok 7 ods. 4, EDPB opakuje, že legislatívne opatrenia, ktorými sa poskytovateľom elektronických komunikačných služieb ukladá povinnosť uchovávať údaje z elektronických komunikácií, musia byť v súlade s:

-) článkami 7 a 8 Charty základných práv Európskej únie (ďalej len „Charta“),
-) najnovšou judikatúrou Súdneho dvora Európskej únie (SDEÚ)², ako aj
-) s článkom 8 Európskeho dohovoru o ľudských právach.

¹ Úplný zoznam dokumentov týkajúcich sa pravidiel o súkromí a elektronických komunikáciách vypracovaných EDPB a pracovnou skupinou zriadenou podľa článku 29 sa nachádza v prílohe k tomuto vyhláseniu.

² Rozsudok SDEÚ v spojených veciach C-511/18, C-512/18 a C-520/18 a rozsudok vo veci C-623/17.

EDPB sa domnieva, že nariadenie o súde o súde a elektronických komunikáciách sa nemôže odchyľovať od uplatňovania najnovšej judikatúry SDEÚ, ktorou sa najmä stanovuje, že články 7, 8 a 11 a článok 52 ods. 1 Charty sa musia vykladať v tom zmysle, že bránia legislatívnym opatreniam, ktorými by sa preventívne stanovilo všeobecné a nediferencované uchovávanie prevádzkových údajov a lokalizačných údajov. Poskytnutie právneho základu na čokoľvek iné než na ciele uchovávanie údajov na účely presadzovania práva a ochrany národnej bezpečnosti nie je preto podľa Charty prípustné a muselo by byť v každom prípade prísne časovo a vecne obmedzené a zároveň by ho musel preskúmať súd alebo iný nezávislý orgán.

Pokiaľ ide o vylúčenie spracovateľských činností poskytovateľmi z rozsahu pôsobnosti nariadenia, EDPB sa domnieva, že takéto vylúčenie je v rozpore s predpokladom jednotného rámca EÚ na ochranu údajov. V prípade vylúčenia však EDPB zdôrazňuje, že sa aj tak uplatňuje všeobecné nariadenie o ochrane údajov.

Dôvernosc elektronickej komunikácie si vyžaduje osobitnú ochranu (články 6, 6a, 6b, 6c)

Dôvernosc komunikácie je základným právom zakotveným v článku 7 Charty, ktoré už v súčasnosti chráni smernica o súde a elektronických komunikáciách. Právo na dôvernosc sa musí uplatňovať na každú elektronickú komunikáciu, v pokoji alebo pri prenose [at rest and in transit], bez ohľadu na spôsob, akým bola zaslaná od odosielateľa k prijímateľovi, a musí chrániť aj integritu každého koncového zariadenia koncového používateľa.

Všeobecné zákazy s úzko vymedzenými výnimkami pre spracúvanie osobných údajov

EDPB plne podporuje prístup založený na všeobecných zákazoch a s úzko vymedzenými, konkrétnymi a jasne definovanými (na účel zameranými) výnimkami.

EDPB sa však obáva, že niektoré výnimky [najmä článok 6 ods. 1 písm. c), článok 6b ods. 1 písm. e), článok 6b ods. 1 písm. f) a článok 6c] navrhnuté Radou podľa všetkého umožňujú veľmi širokú definíciu typov spracúvania, a EDPB pripomína potrebu zúžiť tieto výnimky na konkrétne a jasne vymedzené účely. Tieto konkrétne účely by mali byť v každom prípade výslovne uvedené v záujme zabezpečenia právnej istoty a najvyššieho možného stupňa ochrany.

Okrem toho by výnimky podľa článku 6 ods. 1 písm. b), c) a d), ktoré umožňujú prístup k údajom z elektronických komunikácií vrátane obsahu, s cieľom zabezpečiť bezpečnosť siete a zariadenia koncového používateľa, mohli umožniť neobmedzený prístup poskytovateľa elektronických komunikačných služieb alebo jeho sprostredkovateľa k obsahu celej komunikácie koncového používateľa. Keďže by sa tým mohlo zasahovať do práva koncového používateľa očakávať dôvernosc a súkromie, tento prístup musí byť primeraný a mal by byť zúžený prinajmenšom na upozornenie, že nemôže viesť k systematickému sledovaniu obsahu elektronickej komunikácie ani umožniť poskytovateľom alebo sprostredkovateľom obchádzať akékoľvek šifrovanie.

Nariadenie by malo napokon zdôrazniť úlohu anonymizácie ako základnej záruky, ktorá by sa v súvislosti s používaním údajov z elektronických komunikácií mala systematicky uprednostňovať.

Dostupnosť silného a dôveryhodného šifrovania je v modernom digitálnom svete nevyhnutnosťou

Používanie silných, moderných technológií šifrovania by malo byť všeobecným pravidlom na zabezpečenie chráneného, slobodného a spoľahlivého toku údajov medzi občanmi, podnikmi a vládami a má zásadný význam pre dosiahnutie súladu s požiadavkou na bezpečnosť podľa všeobecného nariadenia o ochrane údajov, napríklad v prípade údajov týkajúcich sa zdravia, a pre ochranu IT systémov v súvislosti s rastúcimi hrozbami. Šifrovanie medzi koncovými zariadeniami od

odosielateľa k príjemcovi je okrem toho jediný spôsob, ako zabezpečiť úplnú ochranu údajov pri prenose. Akýmkoľvek prípadným pokusom o oslabenie šifrovania, a to aj na také účely, ako je národná bezpečnosť, by tieto mechanizmy ochrany vzhľadom na možné nezákonné použitie stratili svoje opodstatnenie. Šifrovanie musí zostať štandardizované, odolné a efektívne³.

Nové nariadenie musí presadiť podmienku súhlasu pre súbory cookie a podobné technológie a ponúknuť poskytovateľom služieb technické nástroje, ktoré im umožnia takýto súhlas ľahko získať (článok 8⁴)

Potreba prístupu, ktorý zachová súkromie, pokiaľ ide o riešenia založené na prístupe „ber alebo nechaj tak“

Je potrebné upozorniť, že v súvislosti s pravidlami o súkromí a elektronických komunikáciách sa uplatňujú ustanovenia o súhlase podľa všeobecného nariadenia o ochrane údajov. EDPB sa preto domnieva, že by povinnosť získať skutočný a slobodne udelený súhlas mala zabrániť poskytovateľom služieb v používaní nekalých praktík, akými sú riešenia založené na prístupe „ber alebo nechaj tak“, ktorými sa prístup k službám a funkciám podmieňuje súhlasom používateľa s uchovávaním informácií alebo so získaním prístupu k informáciám už uloženým v koncovom zariadení používateľa (takzvané *cookie walls*)⁵.

EDPB zdôrazňuje, že do nariadenia o súkromí a elektronických komunikáciách je potrebné zahrnúť výslovné ustanovenie, ktoré by zakotvilo tento zákaz, aby používatelia mali možnosť prijať alebo odmietnuť profilovanie. Používateľom by preto mali byť ponúknuté primerané alternatívy, ktoré by poskytovali tí istí poskytovatelia služieb. Takéto zásady by mali platiť pre všetkých poskytovateľov služieb rovnako, a to bez ohľadu na odvetvie ich činnosti alebo ich súčasný model financovania (pozri odôvodnenie 21aa pozície Rady).

Meranie návštevnosti musí byť obmedzené na nerušivé postupy, pri ktorých je nepravdepodobné, že budú predstavovať riziko pre súkromie používateľov

Pozícia Rady vytvára novú výnimku pre meranie návštevnosti, ako to navrhovala pracovná skupina zriadená podľa článku 29⁶. Výnimka pre meranie návštevnosti v podobe, v akej ju navrhuje Rada, je však formulovaná príliš všeobecne a mohla by viesť k príliš všeobecnému výkladu toho, čo by mohlo patriť do pôsobnosti výnimky, a následne by sa tým mohla znížiť úroveň ochrany koncových zariadení koncových používateľov.

EDPB preto zdôrazňuje, že výnimka pre meranie návštevnosti by sa mala obmedziť na analýzu nízkej úrovne, ktorá je nevyhnutná na analýzu fungovania služby požadovanej používateľom, mala by sa obmedziť iba na poskytovanie štatistických údajov operátorom služby a je potrebné, aby ju zaviedol operátor alebo jeho sprostredkovatelia. Z tohto dôvodu nemôže táto spracovateľská operácia sama osebe ani v kombinácii s inými riešeniami sledovania viesť k akémukoľvek vyčleňovaniu [singling-out] alebo profilovaniu používateľov poskytovateľom alebo inými prevádzkovateľmi. Okrem toho by služba

³ Vyhlásenie pracovnej skupiny zriadenej podľa článku 29 o šifrovaní a jeho dosahu na ochranu fyzických osôb v súvislosti so spracúvaním ich osobných údajov v EÚ, 11. apríla 2018, dostupné na: https://ec.europa.eu/newsroom/article29/item-detail.cfm?item_id=622229.

⁴ Ako aj príslušné odôvodnenia (20aaaa a 21aa pozície Rady).

⁵ Ako už uviedol EDPB vo vyhlásení o preskúmaní nariadenia o súkromí v elektronických komunikáciách, ktoré bolo prijaté 25. mája 2018 a je dostupné na: https://edpb.europa.eu/sites/edpb/files/files/file1/edpb_statement_on_privacy_sk.pdf, a v usmerneniach EDPB 05/2019 k súhlasu podľa nariadenia 2016/679, bod 39, dostupné na: https://edpb.europa.eu/sites/edpb/files/files/file1/edpb_guidelines_202005_consent_sk.pdf.

⁶ Pozri aj stanovisko 4/2012 k vyňatiu z povinnosti získať súhlas s cookies (WP 194), s. 10 – 11. Dostupné na: https://ec.europa.eu/justice/article-29/documentation/opinion-recommendation/files/2012/wp194_sk.pdf.

merania návštevnosti nemala umožňovať získavať navigačné informácie týkajúce sa používateľov naprieč jednotlivými internetovými stránkami/aplikáciami a mala by zahŕňať ľahko použiteľný mechanizmus na voľbu neúčasti na akomkoľvek zhromažďovaní údajov.

Účinný spôsob ako získať súhlas na internetových stránkach a v mobilných aplikáciách (článok 4a)

EDPB sa domnieva, že by nariadenie o súkromí a elektronických komunikáciách malo zlepšiť súčasnú situáciu tým, že sa používateľom vráti kontrola a vyrieši otázka tzv. únavy zo žiadostí o súhlas. Článok 4a by mal ísť ďalej a mal by uložiť povinnosť, aby sa v prehliadačoch a operačných systémoch zaviedol ľahko použiteľný a účinný mechanizmus umožňujúci prevádzkovateľom získať súhlas, aby sa pre všetkých zúčastnených vytvorili rovnaké podmienky. Do rozsahu pôsobnosti nariadenia by mali byť výslovne zahrnutí aj poskytovatelia prehliadačov a operačných systémov.

Nastavenia ochrany súkromia by mali štandardne zachovávať právo na ochranu osobných údajov a integritu koncových zariadení používateľov a umožňovať vyjadrenie a odvolanie súhlasu jednoduchým, záväzným a presaditeľným spôsobom voči všetkým stranám.

Ďalšie spracúvanie na zlučiteľné účely [článok 6c a článok 8 ods. 1 písm. g)]

V súvislosti s prebiehajúcou diskusiou o ďalšom spracúvaní metaúdajov/údajov z elektronických komunikácií získaných prostredníctvom súborov cookie a podobných technológií, EDPB opakovane zdôrazňuje, že podporuje prístup vymedzený v nariadení o súkromí a elektronických komunikáciách, ktorý pôvodne navrhovala Európska komisia a následne Európsky parlament, ktorý je založený na všeobecnom zákaze a následných úzko vymedzených výnimkách a použití súhlasu. Ďalšie spracúvanie na zlučiteľné účely so sebou nesie riziko oslabenia ochrany poskytnutej na základe nariadenia o súkromí a elektronických komunikáciách, najmä v prípade spracúvania metaúdajov z elektronických komunikácií tým, že umožňuje spracúvanie na akýkoľvek účel, ktorý podľa poskytovateľa služieb spĺňa ustanovenie o „zlučiteľnosti“, pričom cieľom zákonodarcu bolo jednoznačne obmedziť ich použitie na konkrétne účely v prípade neudelenia súhlasu. EDPB by chcel zdôrazniť, že uvedené údaje však možno po anonymizácii ďalej spracúvať bez súhlasu a bez toho, aby tým vzniklo riziko pre používateľov.

Budúca úloha dozorných orgánov, EDPB a mechanizmus spolupráce (články 18 až 20)

EDPB pripomína, že v záujme zaručenia rovnakých podmienok na jednotnom digitálnom trhu je nevyhnutné v celej EÚ zabezpečiť harmonizovaný výklad a presadzovanie všetkých ustanovení týkajúcich sa spracúvania údajov v nariadení o súkromí a elektronických komunikáciách.

Dohľad nad ustanoveniami týkajúcimi sa ochrany súkromia podľa nariadenia o súkromí a elektronických komunikáciách by sa v záujme ďalšej podpory konzistentnosti mal zveriť príslušným dozorným orgánom podľa všeobecného nariadenia o ochrane údajov

EDPB by chcel pripomenúť, že existuje jasná previazanosť kompetencií medzi vnútroštátnymi orgánmi príslušnými podľa súčasnej smernice o súkromí a elektronických komunikáciách a orgánmi pre ochranu osobných údajov. Ustanovenia budúceho nariadenia o súkromí a elektronických komunikáciách týkajúce sa ochrany súkromia by sa nemali uplatňovať izolovane, pretože sú vzájomne prepojené so spracúvaním osobných údajov a všeobecným nariadením o ochrane údajov.

V záujme zaručenia vysokej úrovne ochrany osobných údajov, ako aj právnej a procesnej istoty, by preto dohľadom nad ustanoveniami budúceho nariadenia o súkromí a elektronických komunikáciách

mali byť poverené vnútroštátne orgány zodpovedajúce za presadzovanie všeobecného nariadenia o ochrane údajov, ako pôvodne navrhovala Európska komisia⁷.

EDPB konštatuje, že na rozdiel od pôvodného návrhu Európskej komisie boli z pozície Rady odstránené všetky odkazy na spoluprácu a mechanizmus konzistentnosti uvedené v kapitole VII všeobecného nariadenia o ochrane údajov. Z uvedených dôvodov EDPB opakuje, že iba dokonalým zosúladením s rámcom spolupráce a konzistentnosti všeobecného nariadenia o ochrane údajov sa umožní, aby nariadenie o súkromí a elektronických komunikáciách dosiahlo svoj cieľ, aby sa vyhlo fragmentácii pri presadzovaní a uplatňovaní nariadenia a aby sa znížila záťaž poskytovateľov, ktorí inak budú musieť spolupracovať s vyše 27 dozornými orgánmi.

V prípade, že by príslušné vnútroštátne orgány, ktoré nie sú členmi EDPB, museli komunikovať s EDPB, ako predpokladá súčasná pozícia Rady, ich schopnosť včas prispieť k dôslednému uplatňovaniu nariadenia o súkromí a elektronických komunikáciách bude oslabená na úkor digitálneho hospodárstva aj ochrany základných práv.

Za Európsky výbor pre ochranu údajov

predsedníčka

(Andrea Jelinek)

⁷ Európska komisia, návrh nariadenie Európskeho parlamentu a Rady o rešpektovaní súkromného života a ochrane osobných údajov v elektronických komunikáciách a o zrušení smernice 2002/58/ES (smernica o súkromí a elektronických komunikáciách), 10. januára 2017, dostupné na: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/SK/TXT/?uri=CELEX%3A52017PC0010> a súvisiace stanovisko pracovnej skupiny zriadenej podľa článku 29, dostupné na: https://ec.europa.eu/newsroom/document.cfm?doc_id=44103.

PRÍLOHA: Zoznam predchádzajúcich dokumentov vypracovaných EDPB a pracovnou skupinou zriadenou podľa článku 29

-) Stanovisko 1/2009 k návrhom, ktorými sa mení a dopĺňa smernica 2002/58/ES týkajúca sa spracovávanía osobných údajov a ochrany súkromia v sektore elektronických komunikácií (smernica o súkromí a elektronických komunikáciách), dostupné na: https://ec.europa.eu/justice/article-29/documentation/opinion-recommendation/files/2009/wp159_sk.pdf.
-) Stanovisko 4/2012 k vyňatiu z povinnosti získať súhlas s cookies (WP 194), dostupné na: https://ec.europa.eu/justice/article-29/documentation/opinion-recommendation/files/2012/wp194_sk.pdf.
-) Stanovisko č. 03/2016 k hodnoteniu a preskúmaniu smernice o súkromí a elektronických komunikáciách (WP 240), dostupné na: https://ec.europa.eu/newsroom/article29/item-detail.cfm?item_id=645254.
-) Stanovisko pracovnej skupiny zriadenej podľa článku 29 k návrhu nariadenia Európskeho parlamentu a Rady o rešpektovaní súkromného života a ochrane osobných údajov v elektronických komunikáciách a o zrušení smernice 2002/58/ES (nariadenie o súkromí a elektronických komunikáciách), dostupné na: https://ec.europa.eu/newsroom/document.cfm?doc_id=44103.
-) Vyhlásenie pracovnej skupiny zriadenej podľa článku 29 o šifrovaní a jeho dosahu na ochranu fyzických osôb v súvislosti so spracúvaním ich osobných údajov v EÚ, Brusel, 11. apríla 2018, dostupné na: https://ec.europa.eu/newsroom/article29/item-detail.cfm?item_id=622229.
-) Vyhlásenie EDPB o preskúmaní nariadenia o súkromí v elektronických komunikáciách a jeho vplyvu na ochranu jednotlivcov s ohľadom na súkromie a dôvernosť ich komunikácie, prijaté 25. mája 2018, dostupné na: https://edpb.europa.eu/sites/edpb/files/files/file1/edpb_statement_on_eprivacy_sk.pdf.
-) Vyhlásenie 3/2019 o nariadení o súkromí a elektronických komunikáciách, prijaté 13. marca 2019, dostupné na: https://edpb.europa.eu/sites/edpb/files/files/file1/201903_edpb_statement_eprivacyregulation_sk_0.pdf.
-) Vyhlásenie k nariadeniu o súkromí a elektronických komunikáciách a budúcej úlohe dozorných orgánov a EDPB, prijaté 19. novembra 2020, dostupné na: https://edpb.europa.eu/our-work-tools/our-documents/statements/statement-eprivacy-regulation-and-future-role-supervisory_sk.